

2. КАЧЕСТВО, ИЛИ СВОЙСТВО.

Сынъ. Любезный ми отче, що е свойство? Марко ми каза, че трѣбѣ да се научъ да познавамъ вѣщитѣ отъ свойства та, или качества имъ.

Отецъ. Понапредъ ти казахъ, че сѣка вѣщъ, коя то гледашъ или слушашъ или инакъ чувствовашъ, трѣбѣ да съгледашъ нѣщо отъ неѣж, отъ което да познавашъ тази вѣщъ, сирѣчь, да ѣж раздѣляшъ отъ сѣкоя друга И това още знаешъ ли?

С. Ей отче знаѣж го твърдѣ добрѣ: казвамъ го знакъ.

От. Bravo! понеже знаешъ това добрѣ: можешъ лесно да се научишъ и що е качество. Когато на нѣкоѣж вѣщъ съгледашъ бѣлѣжка, отъ която искашъ да познаешъ вѣща тогава внимавай да познаешъ да ли онова, щото съглѣда за знакъ, се намира сѣкога връзъ вещь, или само веднажъ; и ако се намира сѣкога, тогава онѣа знакъ се зве качество или свойство на онаѣж вѣщъ: и то е най добрѣ знакъ: но ако се ненамира сѣкога, не е нито качество, нито добрѣ знакъ: за да разумѣешъ добрѣ този примѣръ: на двѣ тѣла, че сж тѣла знаешъ, защо и ги глѣдашъ и ги хващашъ: едно то е часть отъ кожа, а друго то треска, Познавашъ ли ги и двѣ тѣ? ще ли да можъ да ги отлѣчешъ трескѣта отъ кожѣтѣ? Кажѣ ми, кое е треска та и кое кожѣ тѣ?

С. Това е трескѣ тѣ, а онѣа кожѣ тѣ.

От. Та какъ ги познавашъ?

С. Ти ми ги каза

От. Това не е довольно. Ако нѣкога другаде видишъ треска и кожа метнати наедно, и не се случи тамо нѣкой да ти ги кажѣ, тогази ты не ще да знаешъ кое е треска та и кое кожа та. Затова трѣбѣ ты на сѣко тѣло, да съглѣдвашъ единъ бѣлѣшкѣ, да намирашъ единъ знакъ